

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ βιβλίος τῶν καπνιστῶν. — Μετὰ τὰ δῶρα τοῦ νέου ἔτους ὁ Βλονδέλ ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις τὴν «Βίβλον τῶν φίλων τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ταμβάκου» μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Ἔχει πράγματα τόσον ἐνδιαφέροντα τοὺς καπνιστὰς καὶ τοὺς ταμβακιστὰς ὥστε πιθανόν ὅλοι αὐτοὶ νὰ θελήσουν νὰ τὸ προμηθευθοῦν καὶ τότε τὸ βιβλίον θὰ ὑπερβῇ εἰς ἀριθμὸν ἐκδόσεων καὶ τὴν «Νανάν» τοῦ Ζολᾶ καὶ τὸν «Σιδηρουργόν» τοῦ Ὀνέ. Ὅλα τὰ εἰς τὸν καπνὸν ἀναφερόμενα περιελήφθησαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐντὸς τοῦ βιβλίου εὐτιμῶς αἱ μεγάλαι διαιρέσεις ἰδοὺ ὁποῖους τίτλους φέρουσιν : Ὁ «Καπνὸς ὃν καπνίζομεν» ἢ «Πίπα» τὸ «Σιγάρον καὶ σιγαρέττον» ὁ «Ταμβάκος» ἢ «Καπνοθήκη» τὰ «Ἵπερ καὶ τὰ κατὰ τοῦ καπνοῦ.» Αἱ εἰκόνες του εἶνε ὡραῖαι καὶ πολλαὶ τούτων χρωματισταί. Τὸ βιβλίον θ' ἀναγνωσθῇ ἴσως ἀπὸ πλείστους, ἀλλ' ἢ κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ Ἑταιρία δὲν θὰ τὸ τιμῆσῃ ἀναμφιβόλως διὰ μεταλλίον τῆς.

Ἡ μυωπία τῶν ζῶων Ἵπάρχουσι φαίνεται, ἀν πιστεύσωμεν εἰς τὸν ἱατρὸν ἐξ Ἀλγερίας κ. Μοταί, λέοντες μύωπες, πάνθηρες πρεσβύωπες, καὶ λέοντες ὑπερμέτροπες. Ὅσον παράδοξος καὶ ἀν φαίνεται «ἐκ τῶν προτέρων» ἢ πληροφορία αὕτη, τὸ πρᾶγμα δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ διευκρινισθῇ διὰ μιᾶς πραγματικῆς ὀφθαλμολογικῆς ἐξετάσεως. Ὁ Ὀπωδῆποτε, ἰδοὺ ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος λέγει ὁ σοφὸς φυσιολόγος, ὅστις συνάμα εἶνε καὶ διακρίκρήμενος ὀφθαλμολόγος : Ὡς γνωστόν, λέγει, τὰ ἄγρια θηρία, αἱ μεγάλα ἔλαφοι, οἱ λέοντες, οἱ τίγρεις, οἱ πάνθηρες κλπ. εἶνε ὅλοι ὑπερμέτροπες, δηλ. οἱ ὀφθαλμοὶ των εἶνε οὕτω κατεσκευασμένοι ὥστε νὰ διακρίνωσιν εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀγρίᾳ του καταστάσει καθ' ἣν ἔζη ἐν ὑπαίθρῳ, ὡς ἐπίσης ὁ χωρικός, ὁ ναυτικός, εἶνε ὁμοίως ὑπερμέτροπες. Ὁ ἀληθὴς κυνηγὸς διακρίνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ὁ κ. Μοταί ἐπέθεβαίωσε τὴν ὑπερμετροπὴν ὅλων τῶν θηρίων τῶν θηριοτροφείων τῶν συλληφθέντων μετὰ τὸν ἕκτον ἢ ἑβδόμον ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των μῆνα». Ἀλλὰ παρετήρησε νέα καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα γεγονότα ἐμφανίσεως τῆς «μυωπίας» ἐπὶ τινος ἀριθμοῦ θηρίων «γεννηθέντων εἰς τὸ θηριοτροφεῖον ἢ συλληφθέντων κατὰ τοὺς πρώτους ἔτι μῆνάς των. Ἐπὶ ἐννέα λεοντιδέων «γεννηθέντων ἐν τῷ θηριοτροφείῳ καὶ ἐχόντων ἡλικίαν 12 ἕως 18 μηνῶν, οἱ τέσσαρες ἴσαν μύωπες. Δύο λέοντες τεσσάρων καὶ ἕξ ἐτών, γεννηθέντες ἐν τῷ θηριοτροφείῳ ἴσαν μύωπες. Δύο τίγρεις, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίν των συλληφθεῖσαι, εἶχον ποσθληθῆ ἕξ ἐλαφρῶν μυωπίας. Κατὰ τὸν κ. Μοταί, τὰ ζῶα αὐτὰ καθίστανται μύωπες διότι νεαρώτατα καὶ κατὰ τὸν τρόπον συνηθῆ εἶνε ὑπόχρεα νὰ βλέπωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τ' ἀντικείμενα, ζῶντα ἐν περιωρισμένῳ χώρῳ. Μάλιστα, τὰ ὑποβάλλουσιν ἐνωρίτερα εἰς ἀσκήσεις καθ' ἃς τὰ παρακινῶσι νὰ προσηλῶσι τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ δαμαστοῦ κλπ. Ὁ Μοταί παρατηρεῖ ὅτι οἱ ὅροι τῆς μυωπίας τῶν θηρίων εἶνε οἱ αὐτοὶ κατὰ βάθος μετὰ τοὺς τῆς μυωπίας τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων καὶ ἐκπαιδευτηρίων : παιδία ἀρχόμενα νεαρώτατα ἔτι τῶν σπουδῶν των καὶ συν-

επὼς ὁρασις ἀσθενῆς ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὀφθαλμολογικῆς ἐν τοῖς σχολείοις ὑγιεινῆς. Καὶ ἡ μυωπία τῶν ἐν τοῖς θηριοτροφείοις θηρίων, ὡς ἡ τῶν μαθητῶν, προέρχεται ἐκ τοῦ πρόωρου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὀπτικῶν των ὀργάνων, διὰ τοῦ ἐντὸς τῶν θηριοτροφείων περιορισμοῦ των.

Πρωτότυπον δῶρον. Νεκρὴς ῥώσσοσ ὁ ὀποῖος ἐκλήγρινόμησε πρό τινος 2000000 ρουβλίων ἠθέλησε νὰ ἐκπλήξῃ προσφιλεῖ κυρίαν ἐορτάζουσαν τὰ γενέθλιά της καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ἓνα μικρὸν .. κροχόδειλον.

Αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ Ἑυρώ. — Ὁ δολοφῶν αὐτὸς τοῦ Γκουφέ, ὃν τὰ παρισινὰ δικαστήρια κατεδικάσαν προ ὀλίγου εἰς θάνατον, ἀφοῦ ἔμαθε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, ἢ ἄλλως τε ἐπερίμενον, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γράψῃ τὰ μνημονεύματά του. Καθὼς δὲ οἱ μεγάλοι μυθιστοριογράφοι ζητοῦν νὰ δημοσιεύσουν τὰ ἔργα των εἰς φύλλα μεγάλῃς κυκλοφορίας, παρόμοιον φύλλον ζητεῖ καὶ ὁ κακούργος αὐτὸς πρὸς δημοσίευσιν τῶν ἀπομνημονευμάτων του. Ἐκτακτον βεβαίως ἐνδιαφέρον δὲν θὰ ἐνέχωσιν, ἀφοῦ, ἀν ληφθῶσιν ὑπὸ ἔποψιν μυθιστορικὴν, θὰ εἶνε τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα κατὰ πολὺ ὑποδεέστερα τῶν μυθιστορικῶν ἐμπνεύσεων τοῦ Μοντεπέν, τοῦ Λερμινά, τοῦ Σὺη καὶ τοῦ Ρισβούζου. Ἄλλ' ὁ Εὐρώ ἔχει μετὰ τὴν πεποιθήσιν περὶ τῆς ζητησεῶς των καὶ θέλει κατόπιν νὰ γίνωσιν βιβλίον. Τὸ βιβλίον ἴσως τύχῃ κυκλοφορίας πολὺ μεγαλητέρας τῶν μᾶλλον δημοτικῶν μυθιστορικῶν τῆς ἐποχῆς, καὶ τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως κέρδος του, ποθεῖ ὁ Εὐρώ νὰ διαθεθῇ ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ φονεὺς εἶνε ὑπανδρὸς ἔχει γυναῖκα καὶ τέκνα ἄτινα ὑπεραγαπᾷ, ὡς φαίνεται, καὶ θέλει νὰ τ' ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν βλάβην ἣν τοῖς προὔενησε. Πιθανὸν ὅμως αὐτὸ νὰ ἴηαι ὁ δευτερεύων λόγος, καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ δολοφῶνου νὰ προέρχωνται μᾶλλον ἐκ ματαιοδοξίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά. — Τὰ παρισινὰ δικαστήρια ἀπασχολεῖ ἡ φιλολογικὴ κριτικὴ. Ὁ δραματογράφος Μπέκ ἐνήγαγεν εἰς δίκην τὸν κριτικὸν Σαρταί, διότι οὗτος δυσμενῶς ἐξεφράσθη κατὰ τῆς «Παρισινῆς» ἐκείνου, ἣν ἄλλοτε εἶχεν ἐπαινεῖσει. Τὴν κατηγορίαν του Μπέκ στηρίζει εἰς τὰ ἐξῆς δύο : 1) ὁ κριτικὸς ἀπεφάνθη περὶ τῆς «Παρισινῆς» ὅτι δὲν εἶνε προωρισμένη νὰ φέσῃ μεγάλη κέρδη εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον, καὶ 2) ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶνε ποσῶς ἀριστούργημα. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δικαία ἡ ὀργὴ τοῦ κ. Μπέκ, ἀφοῦ παρὰ τοῦ αὐτοῦ κριτικοῦ εἶγεν ἄλλοτε ἐπιτύχει κολακευτικὸς διὰ τὸ ἔργον του κρίσεις. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον, ἀμφίβολον ἀν ἔξ συμμερισθῇ τῆς γνώμης του.

— Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας πρὸς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ὡζιέ θέσεως ἐξελέγη ὁ πρωθυπουργὸς κ. Φρεϋσινέ. Ὁ μέχρις ἐσχάτων ἀπομεινῶν πιστὸς εἰς τὸν Ζολᾶν εἶνε ὁ ποιητὴς Φραγκίσκος Κοπέ.

— Εἰς τῶν μεγάλων καὶ τῶν μᾶλλον ἀφωτισμένων εἰς τὴν τέχνην ποιητῶν εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ Θεόφιλος Γκωτιέ. Περὶ αὐτοῦ, ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς συγγραφέως, ὡραίαν ἐξέδωκεν ἐσχάτως μελέτην ἐν Παρισίοις ὁ Maxime du Camp. Ἡ μελέτη εἶνε μίγμα

ΚΡΑΒΑΡΑ

(Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις)

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδιαι σελ. 392

Καὶ ταύτην τὴν κόρην τῶν ἀρχόντων ἠθέλησεν ὁ Ἀλῆ πασᾶς νὰ κλείσῃ εἰς τὸ χαρέμι κ' ἔστειλε τρεῖς ρεβαπίδες ἵνα τὴν ἀποσπάσουν ἐκοῦσαν ἄκουσαν ἀπὸ τῆς οἰκογενείας τῆς. Ὁ πατὴρ καὶ οἱ δύο ἀδελφοί, Κωνσταντῆς καὶ Θεοδωρῆς καταθορυβημένοι ἐσκέπτοντο περὶ τοῦ πρακτέου ὅτε ἡ κόρη τοὺς ἐξήγαγε τῆς δυσκόλου θέσεως. Ὡπλίστη κ' εἶπε νὰ τοὺς εἰσαγάγῃσιν ἕνα ἕνα εἰς τὸ δωματίον τῆς κ' ἕνα ἕνα τοὺς κατέκοψε φρικωδῶς διὰ φοβεροῦ μπαλντά ἡ ἥρωϊς. Πλὴν τὴν τόλμην τῆς ταύτην ἐπλήρωσαν ὁ πατὴρ καὶ οἱ ἀδελφοί τῆς· ὁ Καναβόγιαννος ἐδολοφονήθη παρ' ἀνθρώπων τοῦ Ἀλῆ, οἱ δὲ δύο ἀδελφοί, προσκληθέντες εἰς Ἰωάννινα ἵνα δώσωσι λόγον διὰ τὸν φόνον τῶν ἀπεσταλμένων, ἀπέθανον οἰκτρῶς εἰς τὸ κούτσουρο.

Ὁ ἕτερος ἀδελφὸς ὁ Θύμιος Εὐδῆς ἠγωνίσθη τὸν κοινὸν ἀγῶνα ὄπλαρχηγὸς διακεκριμένος, τοῦ ὁποίου ὁ ἄγνωστος γραμματικὸς ὕμνει διὰ τῆς ἐντόνου λύρας του τοὺς ἄθλους τῶν ἡρώων ἐκείνων καὶ τοὺς ἐνδόξους τόπους ὡς δεικνύουσιν οἱ μόλις διασωθέντες ὀλίγοι στίχοι του :

Τ' Ἀγραφα τὰ παινεμένα
 Τώρα νὰν' ἐρημαγμένα
 Ἀπ' ἀρχῆς ὄντας περνοῦσα
 Στέκομουν καὶ ἀποροῦσα.
 Ἐβλεπα τ' Ἀγραφοβούνια
 Πρόβατα μὲ τὰ κουδούνια
 Τὰ γλυκὰ νερὰ βροντοῦσαν
 Καὶ τὰ φύλλα κυματοῦσαν.

 Γέρος νὰν' ἑκατὸν χρόνους
 Δὲν τὸν ἔβλεπες μὲ πόνους.

Ὁ Θύμιος Εὐδῆς διέπρεψεν εἰς πολλὰς μάχας· περὶ τὰ 1825 διωρίσθη πολιτάρχης τῆς Τριπόλεως· περὶ δὲ τὸ 1826 ὅτε ὁ Ἰμβραήμ ἐπάτησε τὸ πρῶτον τὴν Πελοπόννησον, ἐφονεύθη εἰς τὴν πρώτην μετὰ τῶν Ἀράβων μάχην ἐξω τοῦ Νεοκαστροῦ. Ἦτο ἀνδρείος καὶ ὄμμα εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἀκατάσχετος ὥστε οἱ ἄλλοι ὄπλαρχηγοὶ τῶ ἐφώναζον συχνὰ ἵνα τὸν συγκρατῶσι:
 — Εὐδῆ, δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα νὰ πέφτῃς ἀπὸ τὰ παρεθύρια!....

Διότι ὅσον ἀνδρείος ἦτο, τόσον ἦτο ὠραῖος κ' ἐπιρροπῆς εἰς τοὺς ἔρωτας. Ὁ Θύμιος εἰς Τρίπολιν πολιτάρχης ὢν, ἠγάπα ὠραιότατην παρθένον τὴν ὁποίαν φέρει θρηνοῦσαν ἐπὶ τῷ φόνῳ του τὸ τραγοῦδί του :

Θέλω νὰ πάω 'ς τὸ Νιόκαστρο ποῦ γέροντ' οἱ πολέμοι
 Καὶ πάλι συλλογίζομαι καὶ πάλι συλλογιῶμαι
 Π' ἂν λαβῶθῶ 'γὼ τ' ἄφαντὸ π' ἂν σκοτωθῶ τὸ μαῦρο
 Δὲν ἔχω μάννα νὰ μὲ κλαίῃ καὶ νὰ πονῇ γιὰ 'μένα
 — Ἐνε μ' σὲ κλαῖν' οἱ φίλοι σου σὲ κλαῖν' οἱ ἔδικοί σου
 Κι' ἀπὸ κρυφὰ σὲ κλαίω κ' ἐγὼ 'ς τὰ μαῦρα φορεμένη
 Τρεῖς χρόνους κάνω ξέπληγη τρεῖς χρόνους καὶ τρεῖς μῆνες
 Κι' ἂν μ' ἐρωτήσ' ἡ μάννα μου κ' ἡ δόλια ἡ ἀδερφή μου
 Κόρη μου· ποῦν ὁ ἀνδρας σου σὰν ποῦνε κι' ὁ καλὸς σου;
 — Ἀνδρας μου πάει 'ς τὸ Νιόκαστρο ποῦ γέροντ' οἱ πο-
 λέμοι

Δὲν ἔρω κι' ἂν λαβῶθῃς, δὲν ἔρω κι' ἂν σκοτώθῃ!....

Κάτω τοῦ Σίμου εἰς τὸ βάθος τῆς χώνης διακρίνεται ἐπὶ μικροῦ ὑψώματος ἡ Φαμήλα, χωρίον καὶ τοῦτο τοῦ δήμου Πυλλήνης, τὸ ὁποῖον πανηγυρίζει κατὰ τὸ δεκαπενταύγουστο, τοῦ Σωτῆρος. Ἐφέτος ὅμως δὲν ἐπανηγυρίζε διότι δύο οἰκογένειαι αὐτοῦ ἐπένηθον κ' ἐπένηθαι ἐκ τούτου τὸ χωρίον ὀλόκληρον.

Μετὰ 1 ὥρας πορείαν ἐφθάσαμεν ἀπὸ τοῦ Σίμου εἰς τὰ Περιβόλια. Εἶνε ταῦτα τοποθεσία βουνώδης κατάρρυτος ὅμως ἀπὸ νερὰ καὶ παραγωγικὸν εἰς ἀραβόσιτον. Τὸ κτήμα ἀνήκεν ἀνέκαθεν εἰς τὴν οἰκογένειαν Καναβοῦ καὶ ἤδη τὸ κατέχει τὸ γειτονικὸν χωρίον Βελβίτσαίνα.

Ἀπὸ τὰ Περιβόλια διευθυνόμεθα εἰς Σάβιαν βρύσιν. Δεξιὰ ἔχομεν τὸ βουνὸν τῆς Δερβέκιστας, τὸ Ρεγάνι, τὴν Κλόκοβαν ὅλα κατερχόμενα συνδετικῶς μέχρι τῆς παραλίας κ' ἐπικαλούμενα κοινῶς βουνὰ Βενέτικα. Τὸ ὄνομα τοῦτο φαίνεται ὅτι ἔλαβον ἐκ τῆς γειτνιασεῶς τῶν πρὸς τὴν Ναύπακτον, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἀρκετὸν καιρὸν κατεῖχον οἱ Βενετοί. Ἐπὶ κορυφῆς σχεδὸν τοῦ ἐνὸς τούτων, ἐντὸς δύο σχισμάδων μόλις σημειοῦται ἡ Βροσιάνη καὶ ἡ Μαμουλάδα, δύο χωρία ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἀριθμεῖ περὶ τὰς 500 ψυχὰς τὸ δὲ δεύτερον τὰς ἡμισείας καὶ ἀνήκουσιν ἀμφοτέρω εἰς τὸν δῆμον Ναυπακτίας. Καὶ ἂν δὲν φημίζονται διὰ τίποτε ἄλλο τὰ δύο αὐτὰ χωρία φημίζονται διὰ τὰς ὠραίας γυναικάς των. Ὁ εἰς τῶν ξεναγῶν μας, ὅστις λέγει ὅτι διῆλθεν ἐκεῖ τὰ ἔτη τῆς νεότητός του, διμλεῖ πολὺ ἐνθουσιωδῶς δι' αὐτάς. Καὶ οἱ κλέφται δὲ ἀπὸ τοὺς χρόνους ἀκόμη τῆς τουρκοκρατίας, οἱ ἐνθουσιώδεις οὔτοι λάτρεις τοῦ καλοῦ, πάντοτε ἐπροτίμων τὰ χωρία ταῦτα ὅπου δὲν εὐρισκον παρά τὴν ὠραίαν φιλόξενον στέγην μόνον ὡς φημίζεται κ' ἐπιμαρτυρεῖ τὸ τραγοῦδι :